

παρακολουθούμενος υπό πάσης τῆς δηγύρεως καὶ υπό παντός τοῦ ἐν ταῖς ὁδοῖς λαοῦ, ἐννοήσαντος περὶ τίνος ἐπρόκειτο, καὶ ἀπαξ ἔξω, ἤρχισε νὰ τρέχῃ, σύρων τον σύντροφόν του καὶ οὐχὶ ὀδηγούμενος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ σχεδὸν ἄνευ δισταγμῶν ἔκαμψε περὶ τὴν γωνίαν τῆς πλατείας, κατέβη εἰς τὴν ὁδόν, ἦλθεν εἰς τὴν ἀμαξάν, ἐστράφη περὶ τὸν ἵππον, καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα εἶπεν· „Ἰδοὺ ἡ καρφίς“, καὶ λαβὼν αὐτὴν τὴν ἔφερεν ἐν θριάμβῳ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τῆς.

δ. Ἄλλοτε δέ, ἐν ἐσπερινῇ συναναστροφῇ παρὰ τῷ πρώτῳ ὑπάσπιστῃ τοῦ Αὐτοκράτορος, τῷ πρίγκητι Ραδζιβίλλ, παρακαλέσας τὸν οἰκοδεσπότην νὰ ἐνθυμηθῇ ἀντικειμένου τινός, ὅπου δῆποτε τοῦ οἴκου, ὃ εἰς ῥήτὸν τόπον νὰ μεταθέσῃ ὁ κ. Κούμπερλάνδ, μετὰ δεδεμένων τῶν ὀφθαλμῶν ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ πρίγκηπος, καί, πάντων ἡμῶν ἐν περιεργείᾳ παρακολουθούντων, ἔτρεξε διὰ θύρας ἐσωτερικῆς καὶ διὰ δωματίων ἅτινα ἠγνόει διότι κατὰ πρότον τότε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, μέχρι τοῦ τελευταίου σκοτεινοῦ θαλάμου, καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ γραφείου τῆς θυγατρὸς τοῦ οἰκοδεσπότη, μεταξὺ πλείστων ἄλλων ἀντικειμένων ἔλαβεν ἐν θερμόμετρον, καὶ κομίσας αὐτὸ εἰς τὴν αἰθούσαν, τὸ ἀπέθεσεν εἰς τὸ κλειδοκώμβalon. Ἦν δ' ἀκριβῶς τοῦτο ὃ εἶχε διαλογισθῇ ὁ πρίγκηψ Ραδζιβίλλ.

ε. Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' ἐσπέραν, λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν Κόμητα Ἀσφέλδ, τὸν παρέκάλεσε ν' ἀναλογισθῇ ἀριθμὸν τινα ἐκ τριῶν χαρακτῆρων, καὶ μετ' εὐχερείας ἔγραψε διὰ κρητίδος καὶ τοὺς τρεῖς ἀκριβῶς εἰς μέλανα πῖνακα πρὸς τοῦτο ἐν τῇ αἰθούσῃ τεθέντα. Εἴτα δὲ προσελθὼν εἰς τὸν ἐν τῇ συναναστροφῇ παρόντα Αὐτοκράτορα, τὸν ἠρώτησεν ἂν εὐδοκῇ ν' ἀποπειραθῇ ἐπίσης τοῦ φαινομένου, καὶ ἐπὶ τῇ συναινέσει τῆς Ἀ. Μ., ἔγραψεν, εἰ καὶ μετὰ τινων ἐνδοιασμῶν, εὐεξηγήτων διὰ τὴν ἐπισημότητα τοῦ ὑψηλοῦ μεσάζοντος, τὸν ἀριθμὸν 62, αὐτὸν ἐκείνον ὃν ὁ Αὐτοκράτωρ ἐσκέφθη.

ζ. Εἶδον δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλους τινάς, οἷον νέον ἀνθυπολοχαγόν, τὸν κ. Μαντέυφελ, καὶ κυρίας ἑτι, γνωστὰς ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ συναναστροφῇ, ὧν αἱ προσπάθειαι ἵνα ἐπαναλάβωσι τὰ διάφορα πειράματα τοῦ κ. Κούμπερλάνδ ἐπετύγχανον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον.

Β'. ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΑΞΙΟΠΙΣΤΑ, Α ΟΜΩΣ ΓΝΩΡΙΖΩ ΜΟΝΟΝ ΕΞ ΑΚΟΗΣ.

13. ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΣ ΥΨΟΣ ΑΙΩΡΟΥΜΕΝΟΙ.

Οὕτε τὸν προφήτην Ἠλίαν ἔχω ἐνταῦθα ὑπ' ὄψιν, διότι τὰ περὶ αὐτοῦ ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν θρησκευτικῶν θαυμάτων, οὔτε Σίμωνα τὸν μάγον, περὶ οὗ αὐθεντικαὶ δὲν θεωροῦνται αἱ παραδόσεις. Ἀλλὰ περὶ τοῦ κ. Home εἶχον ἀκούσει ὅτι ἐκαυχᾶτο ὡς ἔχων τὴν δύναμιν ἡ ἰδιότητα τοῦ αἵρεσθαι εἰς ὕψος. Διὰ τοῦτο, ὅτε εἶδον τὸ φαινόμενον τῆς αἵρομένης τραπέζης, οὗ ἐμνημόνευσα ἀνωτέρω (Α, 5), τὸν ἠρώτησα ἐπίτηδες ἂν φρονῇ ὅτι τὸ αὐτὸ δύναται νὰ συμβῇ καὶ εἰς ἄνθρωπον.

— Ἀναμφισβητήτως, μοι εἶπε, καὶ ἐγὼ αὐτός εἰμι τοῦτο ἀπόδειξις. Ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Αὐτοκράτορος Ναπολέοντος, παρόντος αὐτοῦ, τῆς Αὐτοκρατείας καὶ τινων αὐλικῶν ὑψώθη πρὸς τὴν ὁροφὴν ὃ δ' Αὐτοκράτωρ, ἔκθαμβος, ἐγονάτισε, καὶ ἔφερε τὴν χεῖρά του ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἵνα ἐρευνήσῃ μὴ τι ὑπῆρχεν ἀόρατον ἐλατήριον ὑπ' αὐτοῦ. Ἄλλοτε δέ, εἰς τὴν ἐπαυλιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν

κ. Δυκώ, ἐπράξα τὸ αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ, τῆς γυναικὸς του, καὶ τινων τῶν ὑπάσπιστῶν του.

— Καὶ πῶς πράττετε τοῦτο; τὸν ἠρώτησα.

— Οὐδ' ἐγώ, μοι ἀπήντησε, τὸ ἠξέωρω. Ὑπάρχει τις δύναμις ἣτις ἐνεργεῖ ἐν ἐμοί.

Καὶ οὐδένα μὲν λόγον εἶχον ἵνα μὴ θεωρῶ ἀξιόπιστον τὸν Κ. Home, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι διὰ τόσον παράβολον φαινόμενον εἶχον τοῦλάχιστον ἀνάγκην τῆς ἐπιμαρτυρίας τῶν αἰσθήσεών μου.

Ἀλλὰ μετὰ δύο ἡμέρας, εἰς χορὸν ἐν τινι ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ προσκεκλημένος, καὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς αἰθούσης μετὰ τῆς οἰκοδεσποίνης ἱστάμενος, ἤκουσα τὸν ὑπηρέτην μεγαλοφώνως ἀναγγέλλοντα τὴν ἔλευσιν τῆς „Αὐτῆς Ἐξοχότητος τῆς Κυρίας Δυκώ“. Ἐρωτήσας δὲ καὶ μαθὼν ὅτι ἦν ἡ χήρα τοῦ ποτὲ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν, ἐζήτησα νὰ τῇ παρουσιασθῶ, καὶ μετ' ὀλίγον, συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτῆς, τῇ ἀνέφερα ὡς τυχαίως τὸ ὄνομα τοῦ Home, καὶ τὴν ἠρώτησα ἂν ποτε ἤκουσε περὶ τοῦ παραδόξου τούτου ἀνθρώπου.

— Πῶς ἂν ἄκουσα; μοι εἶπε. Τὸν γνωρίζω προσωπικῶς, καὶ τὸν εἶδον ἀκατανόητα πράγματα νὰ ἐκτελέσῃ παρ' ἡμῖν.

Καὶ μοι διηγῆθη ἀκριβῶς ὅ,τι μοι εἶχε διηγῆθῃ ὁ Κ. Home.

Τοιοῦτος συνδυασμὸς ἐμμέσων ἀποδείξεων ὁμολογουμένως σχεδὸν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸν δι' αὐτοψίας.

14. ΜΟΥΣΙΚΑ ὈΡΓΑΝΑ ΑΥΤΟΜΑΤΩΣ ΠΑΙΖΟΝΤΑ.

Ἐν Παρισίοις κύριος σπουδαιότατος καὶ εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνίαν ἀνέκων, μοι ἔλεγεν ὅτι οὐδεμίαν δίδει πίστιν εἰς τὰ λεγόμενα πνευματιστικὰ φαινόμενα.

— Ἀλλὰ, μοι προσέθηκε, δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι εἶδον ἐνίοτε τινα παραδοξότατα καὶ ἀνεξήγητα. Οὕτω μεσάζων τις, ὃν ἐπεσκέφθη μετὰ φίλου μου, μᾶς εἶπε νὰ προμηθευθῶμεν μουσικόν τι ὄργανον ἐν χορδαῖς. Ἀπελθόντες λοιπόν, ἡγοράσαμεν κιθάραν τῆς ἡμετέρας ἐκλογῆς παρὰ γνωστῷ τινι ἡμῖν ὄργανοποιῷ. Ὁ μεσάζων τότε ἐγγίζων τὸ ἐν ἄκρον τῆς κιθάρας διὰ τῶν δακτύλων του, μᾶς εἶπε νὰ ἐγγίσωμεν τὸ ἄλλο διὰ τῶν ἡμετέρων καὶ ν' ἀναλογισθῶμεν οἰονδήποτε μέλος. Ἄρα δ' ἐπράξαμεν τοῦτο, ἤρχισαν νὰ δονῶνται αἱ χορδαί, καὶ νὰ ἤχῳσι τὸ μέλος, ὃ ἀνελογίσθημεν. Παρετήρησα δὲ καλῶς ὅτι οὐδεμίαν ὑπεκρύπτετο λαθραία ἐνέργεια τοῦ μεσάζοντος.

Ἡ ἀξία τῆς μαρτυρίας ταύτης συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ καταθέτων αὐτὴν ἦν ἐκ τῶν δυσπειστών.

(ἔπεται συνέχεια).

ΣΚΕΨΕΙΣ ΦΡΟΝΙΜΟΥ ΜΗΤΡΟΣ.

Η ΔΙΑ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΛΓΩΓΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ.

Μήπως νομίζετε, ὅτι τὰ παῖδιά μας εἶνε μόνον μαθηταί μας; Οὐχί, ἀλλ' εἶνε πολλάκις καὶ διδάσκαλοι ἡμῶν, τὸ δὲ ἔργον τῆς ἀγωγῆς μετὰ τὸ γονέων καὶ τέκνων στηρίζεται εἰς τὴν ἀμοιβαιότητα περισσότερον ἢ ὅσον συνήθως ἡμεῖς νομίζομεν. Δὲν ἔχετε ἄρα γε ἀκούσει πολλάκις περὶ τινος γυναικὸς, ἄλλοτε φιληδόνου, ἰδιοτρόπου καὶ καλομαθημένης, οὐδαμοῦ ἄλλοῦ ἐχούσης τὸν νοῦν τῆς ἡ' εἰς τὰ ἔργα τῆς Τερψιχόρης, νὰ λέγῃ ὁ κόσμος: „Ποῖος τὸ ἡλπιζέ ποτε, ὅτι αὐτὴ ἡδύνατο νὰ γίνῃ μία τόσον καλὴ μήτηρ;“ ἢ περὶ τινος,

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΓΔΑΙΜΟΝΙΑ.

τὸν ὁποῖον πρότερον ἐγνωρίζετε ὡς τὸν μεγαλειότερον ἐγωῖστίην: „Ποῖον θαῦμα ἄραγε μετέβαλε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον εἰς τόσον ἀγαθὸν καὶ τρυφερὸν πατέρα;“ Ἀλλὰ μὴ ἀπορῆτε, οὐδὲν θαῦμα συνέβη, ἀλλὰ ἀπλούστατα τὰ τέκνα των, ἂν καὶ ἀνεπαισθήτως, ἀνέθρεψαν αὐτοὺς εἰς τοῦτο.

Ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀγάπη, ἡ ἀρχαιοτάτη αὕτη καὶ ἐξοχωτάτη τροφὸς τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ συμβῶσι τοιαῦτα θαύματα, ἀλλὰ — δόξα τῷ θεῷ — ἡ πρὸς τὰ ἴδια τέκνα ἀγάπη εἶνε ἐκεῖνο τὸ αἶσθημα, τὸ ὁποῖον ἥκιστα πάντων καταπνίγεται καὶ φονεύεται ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον δὲ τοῦτο εἶνε ζωντανόν, καὶ τὰ παιδιά ἀνατρέφουσι τοὺς γονεῖς των, ἡρέμα καὶ κατὰ μικρόν, ἄνευ θορύβου καὶ παραχρῆς. Ὡ πατέρες καὶ μητέρες, σᾶς ἀφίνω νὰ συλλογισθῆτε μόνοι σας, ἂν δὲν ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα.

Ἴδου δὲ καὶ ἐν παράδειγμα· ὁ κυνηγετικὸς κύων σου διέπραξε μικρὸν σφάλμα, καὶ δι' αὐτὸ τιμωρεῖται ἀνηλεῶς διὰ τῆς μάστιγος. Αἰφνης πίπτει τὸ βλέμμα σου, νεαρὲ πατέρα, ἀπὸ τοῦ κλαυθμυρίζοντος ζώου ἐπὶ τοῦ μικροῦ υἱοῦ σου, ὅστις τρέμων καθ' ὅλα τὰ μέλη, ἵσταται ἐκεῖ που πλησίον καὶ σὲ ἱκετεύει πολὺ περισσότερον διὰ τῶν ὑπὸ τῶν δακρύων ἐξωγυμμένων ὀφθαλμῶν παρὰ διὰ τῶν χειλέων:

— Πατέρα, καλέ μου πατέρα, μὴ χτυπᾷς ἔσση τὸν καὶ μόνον Ἐκτορα! Τὸν πονεῖ τόσον πολὺ· σὲ παρακαλῶ, μὴ τὸν χτυπᾷς!

Ἐμπορῶ νὰ στοιχηματίσω, ὅτι ἀμέσως θὰ ρίψῃς μακρὰν τὴν μάστιγα καὶ θὰ λάβῃς τὸ προσφιλες τέκνον εἰς τοὺς βραχίονάς σου. Διὰ νὰ τὸ καταπραΰνῃς θὰ εἴπῃς βεβαίως: „Ἐσέυεις, ὅτι ὁ Ἐκτωρ ἦτον ἄτακτος καὶ τοῦ ἔρεπεν ἡ τιμωρία“, ἀλλ' οὐδέποτε πλέον θὰ τιμωρήσῃς τὸν κύνα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ τέκνου σου, καὶ ἐὰν πράξῃς ποτὲ τοῦτο μακρὰν, ὀλόκληρα μίλια μακρὰν τῆς οἰκίας σου, ἀμέσως εἰς τὸ πρῶτον κύπημα θὰ ἴδῃς πρὸ σοῦ τοὺς γλυκεῖς ὀφθαλμοὺς τοῦ τέκνου σου, οὐδέποτε δὲ ἡ ἀναγκαία τιμωρία θὰ καταντήσῃ εἰς ἀσπλαγχνον βάσανον τοῦ ἀνυπερασπίστου πλάσματος.

Ἐὰν δ' ἀκούσῃς ποτὲ ἐκ τῶν χειλέων τοῦ παιδίου σου ἐξερχομένους ἰδίους σου τινὰς ἐκφραστικοὺς λόγους, τοὺς ὁποῖους ἡ σύζυγός σου ματαίως ἐκοπίασε νὰ σὲ ἀπομάθῃ, οὐδέποτε πλέον θὰ τολμήσῃς νὰ τοὺς ἐπαναλάβῃς, διότι πῶς θὰ ἡδύνασο νὰ ἀπαγορεύσῃς εἰς τὸ τέκνον νὰ λέγῃ ὅ,τι ἤκουσεν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ πατρὸς του;

Ὁ υἱὸς φοιτᾷ ἤδη εἰς τὸ σχολεῖον. Τότε κάμνει πολλάκις κατ' οἶκον ἐρωτήσεις διαφόρους, ἐπιθυμῶν νὰ τῷ ἐξηγηθῶσι διάφορα πράγματα, τὰ ὁποῖα ὅτε μὲν εἶνε γεωγραφικῆς, ὅτε δὲ ἱστορικῆς, ἄλλοτε φυσικοεπιστημονικῆς καὶ ἄλλοτε καλλιτεχνικῆς φύσεως. Τότε δὲ γίνεται κατ' ἀρχὰς χρήσις τῆς φράσεως: „Αὐτὸ τὸ ἔλεχεν ὁ πατέρας πάλιν, ἡ — δὲν τὸ ἐνθυμεῖται αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἡ καὶ — σήμερον δὲν ἔχει καιρὸν, νὰ τὸ ἐξηγήσῃ κτλ. ἐὰν ὅμως αἱ ἀπαντήσεις αὗται ἐπαναληφθῶσι συχνάκις, παρατηρεῖται ἐπὶ τῆς νοήμονος μορφῆς τοῦ παιδίου ἐκφρασις δυσπιστίας, ὅτι ὁ πατὴρ τόσον πολλὰ πράγματα ἐλησμόνησε.

Τότε δὲ τί ἄλλο ὀφείλει νὰ πράξῃ ὁ ἐπιλήσμων αὐτὸς πατὴρ, παρὰ κρυφίως νὰ προστρέχῃ ὅλον ἐν συγχύτερον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Παπαρηγοπούλου μας ἢ εἰς τὸ Λεξικὸν τοῦ μακαρίτου Βυζαντίου, καὶ νὰ σου — αἰφνης ἔχει καιρὸν πλέον ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις καὶ νὰ λύσῃ τὰς ἀπορίας τοῦ υἱοῦ.

Πᾶν ἔξυπνον καὶ νοῆμον παιδίον, φθὰν εἰς ἡλικίαν δώδεκα ἢ δεκατεσσάρων ἐτῶν, καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ πά-

θους τῆς ἀναγνώσεως, ἥτις πανταχοῦ ζητεῖ νὰ εὕρῃ ἱκανοποίησιν. Ἀλλὰ τὸ παιδίον πρέπει νὰ μὴ λαμβάνῃ εἰς χεῖράς του ἐπιβλαβὴ ἢ ἄσκοπα καὶ ἀνάρμοστα ἀναγνώσματα, διὰ τοῦτο ἐπιμελῶς πρέπει νὰ ἀποκρύπτονται ἀπ' αὐτοῦ τὰ ἐπιβλαβὴ ἐκείνα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μεταπεφρασμένα μυθιστορήματα καὶ νὰ ἐπιστρέφονται εἰς τὸν ἀποστελλαντα αὐτὰ βιβλιοπώλῃν. Τότε πρέπει ὁ πατὴρ αὐτοπροσώπως νὰ πηγαίῃ εἰς αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἐρωτᾷ:

— Δὲν ἔχετε τι ἐνδιαφέρον καὶ κατάλληλον διὰ τὰ παιδιά;

— Ὡ βέβαια! ἀποκρίνεται οὗτος· λαμβάνεται καὶ ἀναγινώσκεται ὁ κατάλογος, καὶ — τὴν φορὰν ταύτην ὁ πατὴρ φέρει εἰς τὴν οἰκίαν βιβλία μαζῇ του, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ κρύψῃ καὶ νὰ κλειδώσῃ, ὅχι, ἀλλὰ μάλιστα μετ' εὐχαριστήσεως ἀκούει τὰ παιδιά ἀναγινώσκοντα αὐτά, ὅταν κατὰ τὰς χειμερινὰς νύκτας ὅλα συναθροίζονται περὶ τὴν μεγάλην στρογγύλην τράπεζαν. Ἀντὶ νὰ ἐπισκεπτήται τὴν λέσχην ἢ τὸ οἶνοπωλεῖον, ὁ πατὴρ καθήκει τὴν ὥραν παρὰ τὴν ἐστίαν καπνίζων, παρατηρῶν περίξ αὐτοῦ τὴν φίλεργον μητέρα καὶ τὰ ἐπιμελῆ καὶ ἀδώς παίζοντα μικρὰ παιδιά, καὶ ἐπὶ τέλους προσηλώνει τὰ βλέμματά του εἰς τὴν μικρὸν καὶ ζωηρὸν ἀναγνώστην. Ἐνθυμεῖται τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ τέκνον τοῦτο τῷ εἶπε: — „Ὡ, μὴ δέρνης τὸν καὶ μόνον Ἐκτορα!“ καὶ μετ' ἐκπλήξεως αἰσθάνεται τὴν ἐν ἑαυτῷ μεταβολήν, ἣν κατώρθωσαν νὰ παραγάγῃσιν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι τοῦ παιδίου.

Ὁ πατὴρ οὗτος ἔστω ἐν μόνον παράδειγμα ἐκ τῶν πολλῶν. Μήπως δὲν δύναται νὰ συμβῇ τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὸν ἀποσκληρυνθέντα λάτριν τοῦ Μαμμωνᾶ, τὸν ξηρὸν λογίω-
τατον ἢ τὸν ἐπιπόλαιον ἀξιωματικόν; Ἄς γίνωσιν ὅμως ὅλοι οὗτοι πρῶτον καλοὶ πατέρες — καὶ νὰ ἴδῃς, ὅλοι θὰ γίνουν συγχρόνως καλοὶ, χρηστοὶ καὶ εὐτυχεῖς ἄνθρωποι.

Πρὸ πάντων ὅμως ἡ μήτηρ διδάσκεται διὰ τῶν τέκνων τῆς. Μετὰ τῆς πρώτης κραυγῆς, μετὰ τῶν πρώτων κλαυθμυρισμῶν τοῦ βρέφους ἀρχίζει ἡ ἀγωγή εἰς τὴν ὑπομονήν, αὐταπάρνησιν, ἐπιμέλειαν, τάξιν καὶ φιλοπονίαν, ἐνὶ λόγῳ εἰς ὅλας ἐκεῖνας τὰς ἰδιότητας, ὧν ἐνσάρκωσις δέον νὰ ᾔῃ ἐκάστη οἰκοδόποινα καὶ μήτηρ. Ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, ἐν τῷ σχολείῳ ἢ ἐν οἰωδῇ ποτε ἄλλῳ ἐκπαιδευτηρίῳ τίθεται μόνον ἡ βᾶσις τῶν ἀρετῶν τούτων, ἀλλ' αὗται δύνανται νὰ μορφωθῶσι καὶ νὰ τελειοποιηθῶσι μόνον διὰ τῆς ἐπιρροῆς πεφιλημένων τέκνων. Διὰ τοῦτο καὶ σπανίως βλέπομεν τὰς ἀρετὰς ταύτας εἰς ἀνυπᾶνδρους ἢ ἀτέκνους γυναῖκας. Πλειστάκις δὲ καὶ αὗται αὗται συναισθάνονται, ὅτι λείπει τι ἀπ' αὐτῶν, ὅπερ δύνανται νὰ λάβωσι μόνον ἀπὸ τῶν παιδίων καὶ δι' αὐτὸ θέλουσι ν' ἀντικαταστήσωσιν αὐτὰ διὰ θετῶν ἢ συγγενῶν τέκνων, προσπαθοῦσαι ὡς ἴδια νὰ δεσμεύσωσιν αὐτὰ εἰς αὐτάς.

Ἐὰν τοῦτο ἐπιτύχῃ, τοιαύτη κόρη οὐδέποτε καταντᾷ „γεροντοκόριτσον“, ἀδιάφορον ἂν ἀριθμῇ 70 ἔτη ἐπὶ τῆς βράχειός της. Ἀποκτήσασα δι' ἀγῶνων καὶ μόχθων τὴν μητρικὴν εὐτυχίαν καὶ χαρὰν, βεβαίως εἶνε ἀξία ταύτης πολὺ περισσότερον ἢ ὅσον ἀληθῆς μήτηρ, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φύσις προσέφερεν αὐτάς. Οὐδεμίαν ἄλλην γυναῖκα σέβομαι τόσον, ὅσον τὴν ἐκουσίαν θετὴν μητέρα.

Καὶ ἐνταῦθα πρόκεινται πλεῖστα τρανὰ παραδείγματα ἀγωγῆς τῶν μητέρων διὰ τῶν τέκνων των.

Φαντάσθητε νεαρὰν μητέρα φοροῦσαν πολυτελεῖς καὶ εὐώδεις ἐνδυμα χοροῦ καὶ μετὰ φόβου ἀπωθοῦσαν μακρὰν αὐτῆς τὸ τέκνον τῆς, θέλον μετὰ τρυφερότητος νὰ περι-

πτυχθῇ αὐτήν. — „Μή μ' ἐγγίσης! θὰ τσαλακώσης τὸ ἔνδυμά μου, θὰ χαλάσης τὰ μαλλιά μου, φύγε ἀπὸ κοντά μου!“ Ὅταν δ' ἔπειτα τὸ μικρὸν πλάσμα μετὰ δειλίας ἀποσυρθῇ εἰς τινὰ γωνίαν, τῆνον τὰ βλέμματά του πρὸς τὴν „ὠραίαν μητέρα“, τὴν ὁποίαν δὲν πρέπει ν' ἀσπασθῇ καὶ νὰ θωπεύσῃ, — ὦ, τότε εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ συσταλῇ ἐκ πόνου ἢ καρδία τῆς μητρὸς καὶ οὐδέποτε δύναται νὰ λησμονήσῃ ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς εὐθυμίας τὸν διὰ τοῦ βλέμματος θλιβερόν ἀποχαιρετισμὸν τοῦ τέκνου της. Ὅσάκις ἤδη προσκληθῇ ἐκ νέου εἰς ἄλλην διασκέδασιν, ἀναλογίζεται τὸ συμβάν τοῦτο καὶ πάντοτε κάμνει ὠρμιωτέρας σκέψεις, ἕως ὅτου τέλος κατανοήσῃ ποῦ κεῖνται καὶ πῶς ἀποκτῶνται αἱ ἡδοναὶ της.

Ἐν ἀρχῇ παντὸς νεαροῦ οἰκογενειακοῦ βίου ἡ μαγεύρισσα θεωρεῖται ὡς χρηστὴ καὶ ἀφωσιωμένη, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἕως ὅτου ἀσθενήσῃ τὸ πρωτότοκον τέκνον. Ἐπειτα δέ, ὅταν τὰ πάντα, ἡ ζωὴ τοῦ προσφιλοῦς ὄντος ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς εὐσυνηδείτου παρασκευῆς τῆς τροφῆς του, αὐτὴ ἡ μήτηρ τρέχει εἰς τὸ μαγεύριον καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρασκευάζει τὸν ζωμὸν διὰ τὸ ἀσθενὲς πλάσμα, ὅπως τοῦτο ἐπιθυμῇ αὐτὸν ἢ ὅπως διέταξεν ὁ ἱατρός.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ρίπτει ἐν βλέμμα καὶ εἰς τὰς ἄλλας χύτρας καὶ παρατηρεῖ πολλὰ πράγματα, τὰ ὅποια ἡδύνατο καὶ καλότερον καὶ οἰκονομικώτερον νὰ διατεθῶσι. Μανθάνει δ' ἐπὶ τέλους ὅτι ἐνταῦθα, ὅπως καὶ πανταχοῦ, δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἐπίπληξις — „Κάμνε ταῖς δουλείαις σου καλότερα“, — ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς μητρὸς γνῶσις πλείστων πραγμάτων, διότι αὕτη τότε μόνον εἶναι ἡ κυρία ἐν τῷ οἴκῳ καὶ οὐχ ἡ δούλη τῶν ὑπηρετῶν της.

Ἐν περιπάτῳ διηγεῖται ἐνίοτε ἡ μήτηρ εἰς τὰ τέκνα της ἱστορίαν τινὰ ἢ ὁμιλεῖ μετ' αὐτῶν καὶ μετ' ὑπομονῆς ἀκροάζεται μυρίας περιέργους ἐρωτήσεις των. Ἐνίοτε πράττει τοῦτο, σήμερον ὅμως εἶνε δυσδιάθετος καὶ δὲν διηγεῖται τι· δὲν ὑποφέρει νὰ πηδῶσιν ἐμπροσθέν της τὰ παιδιά, ἐν τέλει δὲ ἀναφωνεῖ δυσμενῶς: „Ἀφῆστέ μέ.“

Σιωπηλὰ καὶ κεκυφῶτα βαδίζουσιν ἐπὶ τινὰ χρόνον πλησίον της τὰ παιδιά, ἀλλ' ὁ ζωηρότατος τετραετής υἱὸς δὲν δύναται νὰ κρατηθῇ μακρότερον:

— Μητέρα, πονεῖ τὸ κεφάλι σου; ἐρωτᾷ μετὰ δειλίας, εἶσαι λυπημένη;

— Ὅχι, παιδί μου, ἀλλὰ διὰ τί; ἀποκρίνεται καὶ ἐρωτᾷ ἡ μήτηρ.

— Φαίνεσαι κακιομένη σήμερα, δὲν εἶσαι σὰν πρῶτα.

— Ὅχι, καλὸ μου παιδί! ἀναφωνεῖ πάλιν φαιδρῶς ἡ μήτηρ καὶ σκέπτεται καθ' ἑαυτήν. Σήμερον εἶμαι κακοδιάθετος καὶ τυραννῶ ἀδίκως τὰ ἀθῶα ταῦτα πλάσματα, τὰ ὅποια ὅλως διόλου δὲν πταίουν. — Μεγαλοφώνως δὲ ἀναφωνεῖ. Ἐλάτε! κυνηγῆστέ με! Παιῖδες ἔμπορὶ νὰ πιάσῃ τὴν μητέρα;

Τρέχουσα δὲ εἰς τὸν κήπον, καὶ καταδιωκομένη ὑπὸ τῶν εὐθύμων πλασμάτων, ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τῆς κακοδιαθεσίας της καὶ ἐπανακτᾷ τὴν προτέραν ἱλαρότητα.

Πρὶν ἢ τελειώσω θὰ προσθέσω ὀλίγα τινὰ ἀκόμη εἰς τὸ περὶ τάξεως κεφάλαιον. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ συζυγικοῦ βίου δὲν τηρεῖται αὐστηρὰ τάξις εἰς τὰ τοῦ οἴκου, οἱ νεαροὶ σύζυγοι δὲν ἔχουσιν ἀκόμη πρὸς τοῦτο ἀρκοῦσαν ἀνάπτυξιν. Ὅταν ὅμως ἀρχίζωσι νὰ μεγαλύνωσι τὰ παιδιά, πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται, ὅπως δοθῇ αὐτοῖς τὸ καλὸν παράδειγμα ὑπὸ τῶν γονέων. Θὰ ἐρυθριάσῃς βεβαίως, ὦ νεαρὰ μήτηρ, ἐὰν, εἰπούσα εἰς τὸ θυγάτριόν σου. — „σῆκωσε τὰ

πράγματά σου“, — λάβῃς τὴν ἀπόκρισιν — „ἀλλὰ τὸ μαντήλι αὐτό, τὸ χειρόκτιον, τὸ βιβλίον εἶνε ἴδιόν σου· ποῦ γὰρ νὰ τὸ βάλω; — Ἐπίσης λίαν δυσάρεστον εἶνε νὰ ζητῇς ἐμπροσθέν των παιδίων σου πράγματι, ὅπερ ἀγνοεῖς καὶ σὺ αὕτη ποῦ ἐβαλες.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπὶ τῶν μεταξὺ τῶν δύο συζύγων σχέσεων ἐπιρροὴ τῶν τέκνων εἶνε πλειστάκις λίαν εὐνοϊκὴ, διότι, παρυσία τοῦ μικροῦ παιδίου, πάντοτε οἱ γονεῖς ἀποφεύγουσι σφοδρὰς ἀντιλογίας, τραχείας ἐκφράσεις καὶ ἀποτόμους προσβολάς. Ἐπειδὴ δὲ ὅσον αὐξάνῃ τὸ παιδίον, τόσο συχνότερον μένει πλησίον τῶν γονέων, διὰ τοῦτο πάντοτε συνεχέστερον καταπνίγονται αἱ ἐριδὲς καὶ αἱ φιλονεικίαι, ἕως ὅτου ἐπὶ τέλους καὶ ἐντελῶς ἐκλίπωσι.

Διὰ τῶν τέκνων αἱ μητέρες γίνονται πραεῖαι, ἡμεροὶ καὶ μετριόφρονες. Αὐτὰ τελειοποιοῦσι τὴν ἡμετέραν ἀνατροφὴν καὶ πρὶν ἀκόμη γίνωσιν ἐνήλικα. Συμβαίνει πολλάκις ν' ἀκούωμεν ἐν τινι μεγαλειτέρᾳ συναναστροφῇ κατακρινόμενα τὰ νεανικὰ παραπτώματά τινος, ἀσπλάγχως καταδικαζόμενον τὸ σφάλμα τοῦ δεῖνος νέου, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν γυναικῶν βλέπομεν καὶ μίαν, σιωπηλὴν καθημένην καὶ μόλις τολμῶσαν νὰ προφέρῃ μετὰ δειλίας μίαν λέξιν. Ἐκ τούτου οὐδὲ ὁλως ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη εἶνε μήτηρ, ἔχουσα υἱὸν καὶ μετὰ φόβου δέσεται — „Ὁ θεὸς νὰ μοῦ τὸν φυλάξῃ“.

Πολλὰ μεγαλοφώνως καὶ αὐστηρῶς ἐπικρίνουσι τὰ ὡς πρὸς τὴν ἀνατροφὴν σφάλματα τῶν ἄλλων, μετὰ ὑπερηφάνειας δὲ καὶ πεποιθήσεως λέγουσιν, ὅτι παίζουσαι θὰ περικάμψωσι τοὺς σκοπέλους, ἐφ' ὧν ἄλλαι ἐξώκειλαν, καὶ θὰ μορφώσωσι τὰ παιδιά των ἀκριβῶς κατὰ τὸ ἰδανικόν των. Ἀλλὰ στάσου, ἔχε ὑπομονήν, ὦ ὑπερήφανος μήτηρ· ἀπατάσαι νομίζουσα ὅτι, ἐπειδὴ τὸ τέκνον σου εἰς τὸ τρίτον ἔτος δὲν ζητεῖ πλέον ζάχαριν καὶ μένει εἰς τὸ δωμάτιον χωρὶς νὰ κλαίῃ, ὅλοι οἱ κίνδυνοι παρῆλθον· ὄχι, καὶ σὺ βέβαια μετ' ὀλίγον θὰ κλίνῃς τὸν αὐχένα καὶ θὰ γίνῃς μετριόφρων, καὶ σὺ θὰ κρίνῃς περὶ τῶν ἄλλων γονέων πολὺ ἐπιεικέστερον, ἀφ' οὗ ἰδῇς καταστρεφόμενα πολλὰ ἰδικά σου ὄνειροπολήματα καὶ ἐξαφανιζόμενας πλείστας ἐλπίδας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ.

(Λύγημα. — Συνέχεια).

Ἄλλ' εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον ἔφθασεν ὁ φόβος της, ὅτε ἤρχισε ν' ἀκούηται καὶ ἔξωθεν κρότός παρᾶνεος καὶ ἔκτακτος ταραχῆς. Μόλις ἔλαβε καιρὸν ν' ἀφήσῃ τὸ ἐλατήριον, καὶ ἡ θύρα ἠνοίχθη βιαίως ὑπ' ἀνδρώπου, παλαιὰ ἐνδύματα φοροῦντος καὶ μόλις δυναμένου νὰ κρατηθῇ εἰς τοὺς πόδας του.

Ἡ εὐκαιρία ἦτο σωτήριος!

Ἐκβαλοῦσα κραυγὴν τρόμου καὶ ἐν ταύτῳ χαρᾶς, ἡ Ἰωσηφίνα ἐξώρμησεν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς σελήνης φωτιζομένην ὁδόν. Ἐννεὸς προσέβλεπεν αὐτὴν φεύγουσαν ὁ οἰνόφυλξ, καὶ παρετῆρει ἔπειτα περὶ τοὺς πόδας του, πρὸ τῶν ὁποίων εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης ἔλαμπεν ἀντικείμενόν τι.

— Μαρέ, αὐτὸ ἦταν στοιχεῖο . . . καὶ ἔλασε . . . τὸ ἔνα του . . . παποῦτσι, ἐτραύλισεν ὁ οἰνοπότης, οὗ τὸ κατεστραμμένον πρόσωπον συνεστάλη ὑπὸ ἀορίστου μειδιήματος. ἤρχισε νὰ ψηλαφῇ τὸ κατώφλιον τῆς καίεσσε, ὅπως ἀνεγείρῃ τὸ διολισθῆσαν πέδιλον τῆς Ἰωσηφίνας, ἀλλὰ τὸ ὤθησεν ἐκ τοῦ φωτός εἰς τὸ σκότος.

— Χάθηκεν — ἐφιδύρισε μετὰ βραχνοῦ γέλωτος — ἅ! τὰρά . . . τατά! τίποτε δὲν ἦταν . . . τὸ κεφάλι μου γέμισε στοιχεῖο . . .

Ἡ Ἰωσηφίνα ἔτρεχεν ἀδιακόπως κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρά τὸ ὡς ἐρυθρὰ σημαῖα κυματίζον ἔνδυμά της. Ἐκπληκτοὶ ἠκολούθουν αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματος οἱ ὀλίγοι ἄνθρωποι, οὗς καθ' ὁδὸν συνέντα. Εἰς νυκτοφύλαξ προσεπάθησε νὰ τὴν συλλάβῃ, ἀλλὰ διεξωλίσθησε τῶν χειρῶν του καὶ ἐξηκολούθησε φεύγουσα μετὰ μεγαλειτέρας σπουδῆς.